

Kunstenaar in de wijk: Sjoerd Litjens

Levensverhalenschrijver en Documentairemaker

EIGEN FOTO

Sjoerd Litjens in de plaatselijke kroeg op zoek naar de gezamenlijke zin

Assendorper Sjoerd Litjens (42), toog naar de plek waar hij opgroeide, het Friese dorp Feanwâldsterwâl om daar in het kader van Leeuwarden-Fryslân Culturele Hoofdstad 2018 alle 128 huishoudens audiovisueel te portretteren. Iepen Doar(p) heet het monsterproject waarmee Litjens zowel de hedendaagse geschiedenis van een klein Fries dorp op unieke wijze vastlegt, als laat zien dat ieder leven een portret waard is.

Door: de redactie

Iepen Doar(p), wat betekent dat?

'Iepen is Fries voor open, Doar, betekent deur en Doarp is dorp. Iepen Doar(p) is een journalistiek en artistiek project, te vinden op de website www.iependoarp.eu waar van half februari tot half augustus 2018 op 128 achtereenvolgende werkdagen een spreekwoordelijke deur in het dorp Feanwâldsterwâl wordt geopend en een audiovisueel portret van één van de huishoudens wordt gepubliceerd. Diezelfde publicaties zijn werkdagelijks een half jaar lang bij Omrop Frylân op radio en televisie te zien en horen.

Wat moeten we ons bij die portretten voorstellen?

'We zijn met alle bewoners van het dorp in gesprek gegaan over de plek waar ze wonen. We hebben proberen te achterhalen waarom en hoe ze daar wonen en zijn op zoek gegaan naar de bijbehorende verhalen. Die verhalen zijn gemonteerd tot mini-portretten van twee á drie minuten per stuk. En bij die audio-portretten hebben we foto's gemaakt. Foto's die iets vertellen over de context van het verhaal. Audio en beeld hebben we samengevoegd, daaraan toegevoegd is ondertiteling in het Engels en Nederlands.'

'Iepen Doar(p) is een alternatief onderzoek naar gezamenlijke zin'

Een Fries dorp in zijn geheel portretteren. Waarom?

'Iepen Doar(p) is een alternatief onderzoek naar gezamenlijke zin, een veranderend begrip in een samenleving die almaar globaler, individualistischer en digitaal wordt. Een begrip dat historisch en cultureel gezien een bijzondere betekenis heeft in Friesland, de provincie met de grootste kleine dorpsdichtheid.

FOTO: MARIEKE KIJK IN DE VEGTE

resseerd waren. Uiteindelijk waren mensen heel openhartig.'

Op 13 augustus wordt het laatste portret gepubliceerd. En dan?

'Dan is het totaalportret Iepen Doar(p) ont-huld, waarna we alle portretten zullen overdragen aan het Fries Historisch en literair centrum Tresoar en de Koninklijke Bibliotheek, zodat de portretten ook voor toekomstige generaties toegankelijk blijven. Ook werken we aan een tentoonstelling en een boek van het project en zijn we nog op zoek naar een ander Europees dorp om volgens hetzelfde format op gelijksoortige wijze geportretteerd te worden.'

Zou je dit format, een audiovisueel totaalportret van één ge-

meenschap, ook op een stad of een wijk als Assendorp kunnen loslaten?

'Natuurlijk! Een straat of flat in een stad op een zelfde manier documenteren lijkt me heel interessant. Dezelfde waarden zullen in een stad anders beleefd worden dan in een dorp. Assendorp is te groot voor een totaalportret, maar bijvoorbeeld de Molenweg, een lange straat met een zeer diverse samenstelling, spreekt tot de verbeelding. Iets heel anders, maar evengoed interessant en waardevol kan het zijn om de bewoners van een gevangenis te bevragen naar hun 'thuis' buiten de gevangensmuren. Neem je de tijd, dan is ieders' leven een portret waard.'

Door met een team radiomakers en fotografen in zo'n klein Fries dorp ieders verhaal op eenzelfde wijze vast te leggen, hebben we 128 verschillende verhalen en dus antwoorden gevonden op de vraag wat die gezamenlijke zin, besloten in het Friese woord Mienskip, nu eigenlijk is en betekent.'

En, die betekenis is?

'Er is niet één betekenis, en dat is ook het mooie van het project. We zijn op zoek gegaan naar de mooiste, beste, ontroerendste verhalen, verhalen die iets zeggen over de verbondenheid die mensen hebben met hun directe omgeving, met mens en natuur. Waar je misschien een eenduidig verhaal zou verwachten uit een op het oog uniform bijna volledig Friestalig dorp, sprong vooral de diversiteit in het oog. De verbondenheid in het dorp is groot maar de manier waarop mensen er invulling en woorden aan geven is heel verschillend.'

Kan je daar voorbeelden van geven?

'De kroegbazin die vertelt hoe ze zich om haar vaste klanten bekommert; het stel dat in de tuin vogelgeluiden in de lente opneemt, zodat ze die ook in de herfst kunnen horen; de man die zich herinnert hoe ze vroeger met z'n elven in een klein huisje samenwoonden; de tweeling van zes die aan het vissen is; de alleenstaande vrouw die verhaalt over het gemis van haar man en de naastenzorg van de burens. En zo voort...'

Is het jullie gelukt om alle deuren in het dorp open te krijgen?

'Op een enkeling na, deed iedereen mee. We hebben vanaf het eerste begin de dorpsbewoners betrokken bij onze plannen. Het enthousiasme en het vertrouwen is met de tijd alleen maar gegroeid omdat duidelijk werd dat we niet zomaar even een verhaal kwamen halen, maar dat we serieus geïnte-

FOTO: MARIEKE KIJK IN DE VEGTE

FOTO: MARIEKE KIJK IN DE VEGTE

MONDOVINO
WIJNKOPERIJ

Grenzeloze liefde voor mooie wijnen.

... DE (OM)RIT MEER DAN WAARD

★★★★★

Perswijn Magazine

... WERELDSE WIJNWINKEL

★★★★★

Winelife Magazine

WWW.MONDOVINO.NL

Assendorperstraat 107 / 8012 DH Zwolle / 038 422 33 22

wat was, wat is, wat blijft

winkel van astrid

---2* hands kleding & meer---

Open woensdag t/m zaterdag
Gesloten van 30 juli t/m 11 augustus

Assendorperstraat 108 | 038 454 0409
www.winkelvanastrid.nl